

Українське сценічне мистецтво: актуальність питань інтеграції в світовий культурно-мистецький простір XXI сторіччя: збірник наукових праць

безпрецедентний пропагандистський вплив на великі маси людей в сусідній країні знищено сам процес самостійного мислення. А до чого призводить делегування суспільством свого права на особисту думку, як виявилось, мерзенним людиноненавистницьким потворам, ми вже знаємо: спотворені історія, культура і наративи національної самоідентифікації стають для росіян підґрунтям для терору та знищення сотень тисяч людей, для прагнення знищити фактично весь український народ. Спотворення мислення цілого народу – це така ж зброя, як і ракети, бо вбиває та руйнує майбутнє не тільки того народу, який піддається тотальному тиску, але й того, який війну затіяв. Тому після Перемоги нам конче потрібен разом із Гаазьким трибуналом над військовими злочинцями ще й міжнародний процес над злочинними ідеологами узурпації одним народом іншого, державою – особистості. Врешті-решт, може прийшла пора нам пересісти на першу парту всесвітньої історії, змінити спосіб бачити себе, навчаючись бачити світ із глибин особистої свободи українців?

Список джерел та літератури

1. Кирильчук В. «Українську виставу про диктаторів у Багдаді всі зрозуміли!»... // Vn.20minut.ua. 2022. 14 лист. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://vn.20minut.ua/Kult-podii/ukrayinsku-vistavu-pro-diktatoriv-u-bagdadi-vsi-zrozumili-oleksandr-ko-11710752.html?fbclid=IwAR0FGZBMKEHiStkaKvQR7Tma3JlW6htqKbZsb9cBvS3iGAhbZxMZdUdS9Wg> (дата звернення 8.12.2022).
2. Кирильчук В. У Польщі їм аплодували, стоячи! Вінницький і Харківський театри вразили всіх на фестивалі у Кракові // Vn.20minut.ua. 2022. 7 вер. Електронний ресурс. Режим доступу: https://vn.20minut.ua/Kult-podii/u-polschi-yim-aploduvali-stoyachi-vinnitskiy-i-harkivskiy-teatri-vrazi-11675396.html?fbclid=IwAR2RHCq8Xi8ojOKkWfs83gcAoAiXA_IQVGYumVPSLslCzK2xUgZL5wjXins (дата звернення 8.12.2022).
3. Під обстріл в Новолуганському потрапили актори Харківського театру // Українські новини. 2017. 19 груд. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://ukranews.com/ua/amp/news/537066-pid-obstril-v-novoluganskomu-potrapiyly-aktory-kharkivskogo-teatru> (дата звернення 8.12.2022).
4. Швець Ю. Велика плавка в донецькому степу // Кіно-театр. № 5 (163). 2022. С. 11-12.
5. Шевельов Ю. Я – мене – мені... (і довкруги) : Спогади. 1. В Україні ; передм. С. Вакуленко ; прим. С. Вакуленко... ; упоряд. С. Вакуленко, О. Савчук ; художн. оформ. О. Чекаль. Харків : Видавець Олександр Савчук. 2017. 728 с., 248 іл.
6. Щукіна Ю. Три харківські режисери підкорили глядачів Міжнародного театрального фестивалю у часі війни // Время. 2022. 23 черв.

Оксана Федорків

ДІЯЛЬНІСТЬ РАДІО ТЕАТРУ «У СОБОРІ СЛОВА» МАРІЇ ІГНАТЮК В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ПРИКАРПАТТЯ

Театральна мапа Івано-Франківщини була б не повною без унікального в своєму виді радіо театру. Вже понад десять років в етері прикарпатських радіокомпаній «Дзвони» і ОДТРК «Карпати» лунають передачі, які творять театр на просторах радіо. З історії театру добре відомо, що театр може відбутися будь де і не обов'язково на театральних підмостках, адже театр – це мистецтво перетворення. Їх авторка – фанатично закохана у мистецьке слово і беззастережно віддана театральній справі, відома українська мисткиня – Марія Ігнатюк. Ідея створення театру в етері спочатку постала як частина авторської рубрики М. Солодчук «Наші гості» на обласному радіо «Дзвони» 105.8 FM, де Марія Миколаївна Ігнатюк презентувала слухачам низку літературно-музичних програм. Слід зауважити, що творчу діяльність на радіо Марія Ігнатюк тривалий час поєднувала з викладацькою. Доцент кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського університету, Марія Ігнатюк виховала плеяду молодих акторів, діячів сцени. Часом доводилось залучати і своїх студентів до запису літературних композицій, театральних постановок. Серед них «Духовна поезія письменників Прикарпаття» (твори Д. Павличка, Н. Стефурак, Я. Лесіва, Е. Турковської), «Я бачила сльози Святої Марії» (за поезіями О. Веретенченка, Ю. Клена, В. Романюка), радіовистава «Проща» (глава з історичного роману «Маруся Чурай» Л. Костенко). Виступи Марії Ігнатюк в радіоефірах «Двонів» відкривали краям таким авторів, як С. Вінценз –

Українське сценічне мистецтво: актуальність питань інтеграції в світовий культурно-мистецький простір XXI сторіччя: збірник наукових праць

уривки з новели «Повернення коляди» з книги «На високій полонині». А в програмі «Змерзлий кетят калини – пульсар замордованих душ» поставав жертвний образ Я. Лесіва – поета-священника, дисидента. До 95-річчя Блаженного Папи Римського Івана-Павла II в радіопередачі «Веслючи в небо» прикарпатці чи не вперше дізналися і про неперебутній письменницький талант К. Войтили.

Проте радіо театр як самобутнє мистецьке явище утвердився в Авторській програмі Марії Ігнатюк на ОДТРК «Карпати» – літературному театрі «У Соборі слова». Щотижневі радіоефіри згуртували всіх пошановувачів українського і світового красного письменства. Тут не згасає Кобзарєва свіча, скрешується словесне іскромеття Каменяря, пломениться жертвність Лесиною життєствердного прямодушця, опадають кленові листки Стефаникового «ритуального болю» над гіркожиттєвою стежею його народу, а поліжанрова покутсько-гуцульська новеліада Марка Черемшини унісонить глибокопсихологічній повістевій гамі Ольги Кобилянської та естетичному експресіонізму оповідань Михайла Коцюбинського. З художньо-словесної радіотеки майстрині виходив україноствердний ментальний антеїзм О. Довженка, відвертий історичний реалізм Р. Іваничука та віртуозно-образна алегорія Л. Костенко. В «Кривавих жорнах війни» (відламок з роману «Людина і зброя») артистка майстровито вилонила всепроникну Гончареву екстериторіальну вітаїстичну ідею та вікторіаду незламної української поетеси-націоналістки О. Теліги в передачі під промовисто антитетичною назвою «Тільки тим дана перемога, хто у болі сміятися зміг». ТанDEM передач «Ти кажеш – не було голодомору?» за творами П. Тичини, Д. Білоуса, У. Самчука, В. Маняка та «Волошкові очі» за однойменним нарисом Є. Маланюка сливуть болючим відгомонам голодоморного геноциду української нації [3]. Героїка повстанського руху 40-50 рр. з програми «Народе мій, який твій біль великий...» щемногосить симфонією болю за героями безсмертної «Небесної сотні» з радіобалади «Ми ніколи не забудем тих кривавих днів». Радіовистава «Потойбічне світло білого птаха» – світла пам'ять про геніального кіномитця І. Миколайчука, була скомпонована за мотивами творів С. Чернілевського, Л. Костенко, А. Роговцевої та спогадами діячів української культури. Радіопоема «Я тебе в своїм серці зберіг» створена за мотивами інтимної лірики славетного крайнина С. Пушика, а передача «Ми живемо, поки любов живе» – з доробку знаної журналістки і письменниці О. Бабій. «Іспаніє, усе в тобі» – поетичне фламенко за Г. Лоркою, П. Меріме, Р.-М. Рільке. Широке коло авторів таких як В. Шкляр, М. Матіос, Б. Лепкий, М. Симчич, О. Стрілець, С. Процюк, О. Слоньовська, Р. Власідзе та інші мали змогу звучати голосами своїх героїв, промовляти до прикарпатського слухача у постановках радіо театру втілених Марією Ігнатюк.

У створенні широкої палітри образів героїв радіовистав, Марія Ігнатюк тісно взаємодіє зі своїми випускниками, серед яких художній керівник гумористичного театру «Кум» О. Новосад, актори М. Гусак, І. Захарчук, Є. Холодняк, Ю. Полек, М. Клюба, заслужена артистка України О. Пасічняк (м.Івано-Франківськ), львівськими акторами І. Бойчук, В. Когут, С. Кирилова, заслуженою артисткою України Н. Лісовою, Л. Скригунець (м.Коломия) та багатьма іншими.

Особливо слід зауважити подвижницький характер служіння Марії Ігнатюк справі театру. Адже радіо театр «У соборі слова» функціонує на добровільній і безоплатній основі. Гадаю, цей духовний послуг гідний високої оцінки з боку культурної спільноти Прикарпаття.

Список використаних джерел

1. Інтерв'ю з Марією Ігнатюк. З архіва автора статті. 10.02.2022 р.
2. Ольга Стельмашевська. Чим і ким ми цікаві світові? Художній керівник Івано-Франківського національного драматичного театру Ростислав Держипільський – про виклики сьогодення. *День*. №108-109.
3. Сулятицький М. У соборі слова Марії Ігнатюк. *Галичина*. 2019. 29 серпня. № 35 (5492). С. 16.